

УДК: 65.012:007

*Сивицька І. Г., канд. екон. наук, доцент,  
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця*

## **ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ**

*Анотація. Узагальнено дослідження інформаційно-аналітичного складника як важливого елементу процесу розробки, підтримки і реалізації управлінських рішень. Охарактеризовано суть інформаційно-аналітичної діяльності, її рівні та завдання. Розглянуто структуру інформаційно-аналітичного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень.*

*Ключові слова: управління, інформація, управлінське рішення, інформаційно-аналітичне забезпечення, інформаційно-аналітична діяльність.*

На сучасному етапі розвитку економіки України у зв'язку з воєнною агресією РФ українські підприємства стикаються з новими серйозними проблемами в процесі релокації, запуску і налагодження зупиненого виробництва, відновлення логістичних зв'язків, забезпечення операційної ефективності. В цих умовах динамічності та слабкопередбачуваності середовища і його схильності до кризових явищ прийняття ефективних управлінських рішень є ключовим фактором забезпечення життєздатності підприємств та організацій у будь-якій сфері діяльності.

Загалом управління передбачає пошук раціонального способу переходу керованої системи з вихідного стану в необхідний стан з урахуванням факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, а управлінські рішення – вплив на об'єкт управління, обраний з безлічі можливих впливів на підставі наявної для цього інформації. Отже, розробка і реалізація обґрунтованих управлінських рішень, які за наявності зовнішніх і внутрішніх збурень середовища забезпечать постійно врівноважений режим функціонування та розвитку підприємства, передбачає створення відповідної системи інформаційно-аналітичного забезпечення для збирання, обробки та аналізу даних. Це обумовлює актуальність досліджень у сфері вдосконалення цієї системи та підвищення її ефективності.

Основою інформаційно-аналітичного забезпечення процесів прийняття рішень є інформаційно-аналітична діяльність – специфічний вид інтелектуальної діяльності, що полягає у створенні нової, вторинної аналітичної інформації шляхом систематичного виконання певної послідовності дій, спрямованих на пошук, накопичення, зберігання, обробку та аналіз первинних даних. Результатом такої діяльності є аналітичні документи, що стають основою процесу як прийняття рішень, так і контролю за їх виконанням, зокрема довідки, звіти, огляди, прогнози тощо (рис. 1).

Виокремлюють 2 рівні інформаційно-аналітичної діяльності в процесі розробки управлінських рішень:

– інформаційний – збір та інтеграція даних із різноманітних внутрішніх та зовнішніх джерел у єдину систему (мета: отримати повну та достовірну картину стану об'єкта управління);

– аналітичний – аналіз даних за допомогою сучасних методів та технологій (мета: виявити тенденції, закономірності та ризики, на основі яких можна прийняти обґрунтоване рішення).

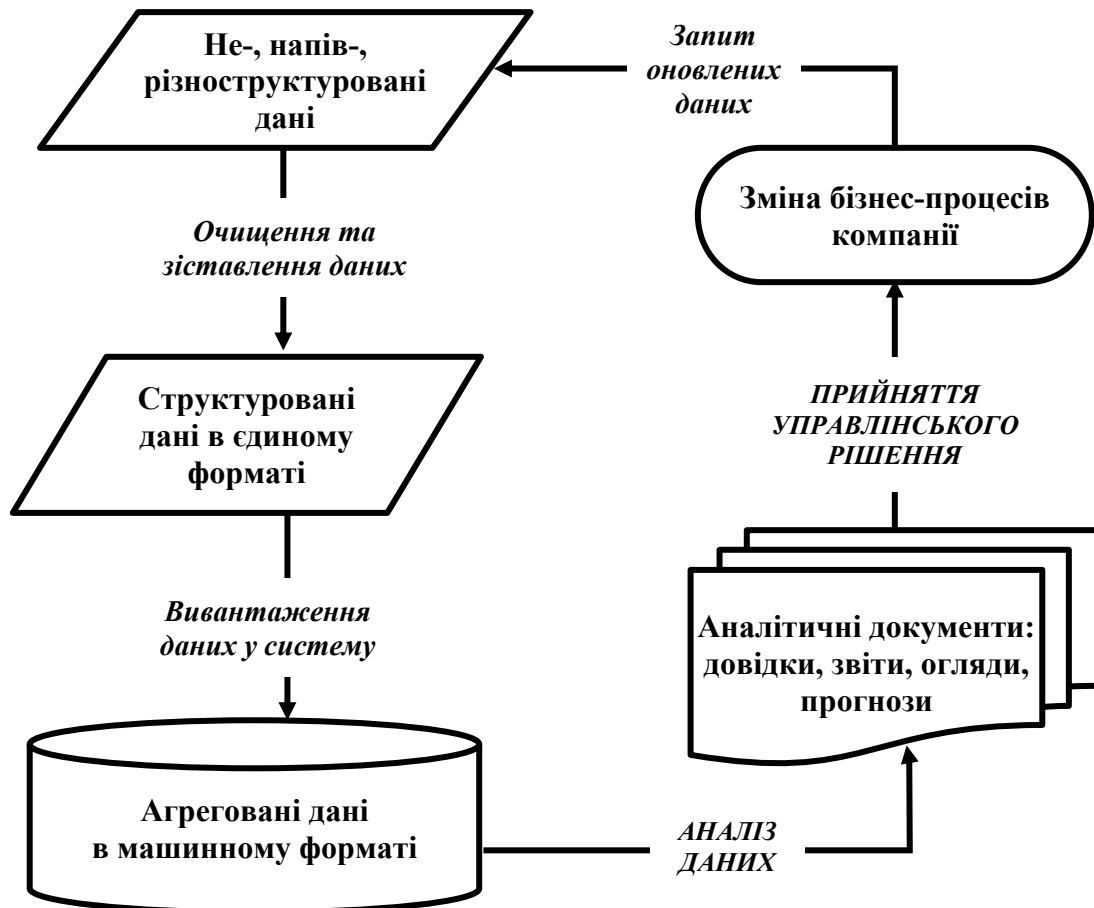


Рисунок 1 – Місце інформаційно-аналітичної діяльності в процесі прийняття управлінських рішень (розроблено автором)

Основне завдання інформаційно-аналітичної діяльності в процесі прийняття управлінських рішень полягає в підвищенні їх актуальності, обґрунтованості та ефективності за допомогою дослідження інформаційних потреб суб'єктів прийняття рішень, формування і використання інформаційних ресурсів для їх задоволення, забезпечення якісно-змістовного перетворення первинної інформації та об'єктивного відображення стану підприємства з будь-яким рівнем деталізації зі врахуванням можливих загроз з боку зовнішнього середовища.

Структура інформаційно-аналітичного забезпечення процесів прийняття управлінських рішень включає такі основні елементи:

– інформаційні ресурси – сукупність даних, документів та знань, які використовують для прийняття рішень (внутрішні – звітність, плани, накази; зовнішні – аналітика, законодавство, статистика тощо);

– засоби збору, обробки та передачі інформації – програмно-технічні комплекси, які забезпечують автоматизацію інформаційних процесів (комп'ютери, мережі, бази даних, сховища даних, OLAP-системи, інструменти бізнес-аналітики тощо);

– методи та технології аналізу даних – сукупність способів перетворення первинної інформації для виявлення закономірностей, трендів, ризиків та можливостей (статистичний аналіз, прогнозування, моделювання, SWOT-аналіз, бенчмаркінг);

– організаційна структура – сукупність підрозділів та посадових осіб, відповідальних за інформаційно-аналітичне забезпечення (централізована – єдиний аналітичний центр, або розподілена – аналітики в кожному підрозділі).

Варто підкреслити, що склад, зміст і якість інформаційних ресурсів є одним з вирішальних факторів забезпечення ефективності аналітичної діяльності. Загалом інформаційно-аналітичне забезпечення процесів прийняття управлінських рішень дає змогу зменшити рівень невизначеності в процесі їх розробки, що є критично важливим для ефективного управління ресурсами підприємства та його адаптації до змін у динамічному соціально-економічному середовищі.

#### Список використаних джерел

1. Скочиляс С. М. Аналітичне забезпечення як джерело інформації для прийняття управлінських рішень. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 25(2). С. 123–127.

2. Хвальчик І. Л., Волощук Л. О. Сутність інформаційно-аналітичного забезпечення управління підприємством. *Економіка: реалії часу*. 2020. № 1(47). С. 84–90.

